

Αλέξανδρος Ευαγγελόπουλος

Μελέτη ΠΕΡΙΒÁΛΛΟΝΤΟΣ

Β' Δημοτικού

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

8

Διάφοροι τόποι της πατρίδας μου

Εισαγωγή

- Η **Ελλάδα** είναι μια όμορφη χώρα, με πολλά και διαφορετικά **τοπία**. Άλλού υψώνονται **βουνά**, αλλού απλώνονται **πεδιάδες** που τις διασχίζουν **ποτάμια** και αλλού υπάρχουν **λίμνες**, **χωριά** και **πόλεις**. Οι **ακτές** έχουν μεγάλο μήκος, ενώ πολλά μικρά και μεγάλα **νησιά** βρίσκονται διάσπαρτα στη θάλασσα. Σε όλους τους τόπους συναντάμε **διάφορα είδη φυτών** και **ζώων** και ανθρώπους με διαφορετικές ασχολίες.

Ερώτηση

Τι συναντάμε στα ελληνικά τοπία;

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Βιβλίου του μαθητή

Πάρε το μολύβι σου και γράψε...

- Συμπλήρωσε στην εικόνα τις λέξεις που ταιριάζουν (**βουνό, ποτάμι, θάλασσα, χωριό, πόλη, πεδιάδα, νησί**).

8. Διάφοροι τόποι της πατρίδας μου

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Τετραδίου εργασιών

➲ Φύλλο εργασίας 22

Πώς είναι ο δικός σου τόπος;

- Οι ερωτήσεις θα σε βοηθήσουν να συμπληρώσεις την αράχνη του τόπου σου με λέξεις ή σκίτσα.

Κάθε μαθητής, ανάλογα με τον τόπο κατοικίας του, συμπληρώνει την αράχνη.

Για παράδειγμα, ένας μαθητής που μένει σε έναν πεδινό τόπο συμπληρώνει την αράχνη ως εξής:

Πού βρίσκεται;
Ο τόπος μου βρίσκεται σε πεδιάδα.

Τι δουλειές κάνουν
οι άνθρωποι;
Είναι γεωργοί, κτηνοτρόφοι,
εργάτες, τεχνίτες,
υπάλληλοι, ηλεκτρολόγοι,
υδραυλικοί, οικοδόμοι,
βιοτέχνες κ.ά.

Ο δικός μου
τόπος

Τι φυτά έχει;
Δημητριακά (ειτάρι, κριθάρι,
καλαμπόκι), δεντροκομικά
(ροδακινιές, βερικοκιές,
πορτοκαλιές κ.ά.), ελιές,
αμπέλια, πεύκα, λεύκες κ.ά.

Τι ζώα έχει;
Κότες, κουνέλια, πάπιες,
κατείκες, πρόβατα, αγελάδες,
άλογα, εικύλους, γάτες,
περιστέρια κ.ά.

8.1

Μια εκδρομή στο βουνό

Τα βασικά
εημεία του
μαθήματος

- Στο δάσος υπάρχουν μεγάλα και φηλά δέντρα, θάμνοι και πόες. Πολλά μικρά και μεγάλα ζώα βρίσκουν καταφύγιο μέσα σε αυτό.
- Στο δάσος συναντάμε ξυλοκόπους, μελισσοκόμους, ανθρώπους που μαζεύουν το ρετσίνι από τους κορμούς των δέντρων, κυνηγούς, ορειβάτες, φυσιολάτρες, δασοφύλακες, πυροσβέστες κ.ά.
- Όταν επισκεπτόμαστε το δάσος, πρέπει να ενημερωνόμαστε για τους κανόνες που πρέπει να τηρούμε για να το προστατεύουμε.

Ερωτήσεις

- Τι υπάρχει μέσα στο δάσος;
- Ποιους ανθρώπους μπορεί να συναντήσουμε στο δάσος;
- Τι πρέπει να τηρούμε όταν επισκεπτόμαστε το δάσος;

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Βιβλίου του μαθητή

Συζήτησε στην τάξη

- Ποιους άλλους ανθρώπους θα μπορούσαν να έχουν συναντήσει τα παιδιά στο δάσος; Ποιες θα ήταν οι ασχολίες τους; Οι αριθμοί στην εικόνα θα σε βοηθήσουν να μαντέψεις μερικές από αυτές.

Στο δάσος τα παιδιά θα μπορούσαν να συναντήσουν ξυλοκόπους να κόβουν κορμούς και ξύλα γέρικων δέντρων, μελισσοκόμους που φροντίζουν τις κυψέλες, δασοπυροσβέστες που προστατεύουν το δάσος από τις φωτιές, ανθρώπους που μαζεύουν το ρετσίνι από τους κορμούς των δέντρων, κυνηγούς, δασοφύλακες, ορειβάτες, φυσιολάτρες κ.ά.

Συζήτησε στην τάξη – Πάρε το μολύβι σου και γράψε...

- **Διάγραψε ό,τι δε συναντάς στο δάσος.**

Οι λέξεις που θα διαγραφούν είναι: ξιφίας, οδοκαθαριστής, βαρκάροης, φύκια

- **Από τι θα κινδύνευες, αν ήσουν: δέντρο, πουλί, λουλούδι;**

Τα δέντρα κινδυνεύουν από τις πυρκαγιές, από την παράνομη υλοτομία, από τους πολύ δυνατούς ανέμους, από τη ρύπανση του αέρα, αν λειτουργούν δίπλα τους εργοστάσια, από αρρώστιες και από τους κεραυνούς, που τα καίνε.

Τα πουλιά κινδυνεύουν από τους κυνηγούς, από τους εχθρούς τους (άλλα ζώα, που τα τρώνε), από τις πυρκαγιές (οι νεοσσοί, δηλαδή τα μικρά πουλιά, όταν βρίσκονται στη φωλιά τους και δεν μπορούν ακόμα να πετάξουν) και από το μολυσμένο νερό που πίνουν.

Τα λουλούδια κινδυνεύουν από τις πυρκαγιές και από τα φυτοφάγα ζώα, που τα τρώνε.

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Τετραδίου εργασιών

- ➲ Φύλλο εργασίας 23

Σέβομαι το δάσος

Συμπλήρωσε τα κείμενα ή τις εικόνες στις παρακάτω πινακίδες.

Μην απομακρύνεστε από το δρόμο και τα μονοπάτια.

Μην κόβετε λουλούδια.

Μην ανάβετε φωτιά στο δάσος. Υπάρχει κίνδυνος πυρκαγιάς.

Μην ανοίγετε τα ραδιόφωνο, γιατί ενοχλούνται τα ζώα.

Μην πετάτε εκουπίδια.

Απαγορεύεται το κυνήγι.

8.2

Από πού είσαι, ποταμάκι;

Τα βασικά
εημεία του
μαθήματος

- Τα **ποτάμια** έχουν τις πηγές τους σε σημεία απ' όπου το νερό αναβλύζει μέσα από τη γη. Μέσα τους χυλούν, ακόμα, τα νερά της βροχής και τα νερά από τα χιόνια που λιώνουν.
- Τρέχουν άλλοτε ορμητικά κι άλλοτε σιγανά και **χύνονται στη θάλασσα**.
- Οι **λίμνες** είναι βαθιές λεκάνες της γης, γεμάτες νερό, που αναβλύζει από διάφορα σημεία μέσα από τη γη. Επίσης, περιέχουν και το νερό που φέρνουν η βροχή και τα ποτάμια.
- Κοντά στα ποτάμια και τις λίμνες, **φυτρώνουν ιτιές**, λεύκες, πλατάνια, καλαμιές και άλλα φυτά, όπου **ζουν έντομα** και **πουλιά**, ενώ μέσα στα νερά τους **φάρια**.
- Οι άνθρωποι χτίζουν **χωριά** και **πόλεις** κοντά στις λίμνες και τα ποτάμια, για να έχουν νερό να πίνουν, να ποτίζουν τα χωράφια τους, να φαρεύουν, αλλά και για να μεταφέρουν εμπορεύματα.
- Τα νερά των ποταμών και των λιμνών **ρυπαίνονται** από τα φυτοφάρμακα, τα **λιπάσματα** και τα **απόβλητα** των σπιτιών, των εργοστασίων και των **κτηνοτροφικών μονάδων**.
- Τα νερά των ποταμών και των λιμνών είναι **γλυκά**.

Ερωτήσεις

1. Πού έχουν τις πηγές τους τα ποτάμια και οι λίμνες;
2. Ποια φυτά και ζώα ζουν κοντά στα ποτάμια και στις λίμνες αλλά και μέσα στα νερά τους;

- 3.** Γιατί οι άνθρωποι χτίζουν τα χωριά και τις πόλεις κοντά στα ποταμιά και στις λίμνες;
- 4.** Πώς ρυπαίνονται τα νερά των ποταμών και των λιμνών;

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Βιβλίου του μαθητή

▀▀▀ Βλέπω / Ακούω / Μυρίζω

- **Κλείσε τα μάτια σου και φαντάσου ότι είσαι στις όχθες ενός ποταμού ή μιας λίμνης. Τι ήχους ακούς; Τι χρώματα βλέπεις γύρω σου;**

Όταν κανείς βρεθεί στις όχθες ενός ποταμού ή μιας λίμνης, μπορεί να ακούσει τον ήχο του νερού που κυλάει, τις φωνές των βατράχων, των πουλιών, το βόμβο (βούισμα) των εντόμων, τη μηχανή μιας βάρκας κ.ά.

Μπορεί κανείς να δει τα γαλάζια νερά των ποταμών και των λιμνών, το πράσινο χρώμα της βλάστησης που υπάρχει κοντά στις όχθες των ποταμών και γύρω από τη λίμνη τα γκριζόασπρα και τα άλλα χρώματα που έχουν τα βότσαλα, την ποικιλία χρωμάτων που έχουν τα άνθη των αγριολούλουδων και των άλλων φυτών, το κιτρινωπό χρώμα των ώριμων καλαμιών, το σκούρο χρώμα που έχει το χώμα, την ποικιλία των χρωμάτων που έχουν τα πουλιά κ.ά.

▀▀▀ Συζήτησε στην τάξη

Στην πατρίδα μας κάποιες πόλεις και χωριά έχουν χτιστεί κοντά σε ποτάμια και λίμνες.

- **Έχετε επισκεφτεί κάποια από αυτά;**

Πόλεις και χωριά της πατρίδας μας που είναι χτισμένα κοντά σε ποτάμια και λίμνες είναι: η Καστοριά, τα Γιάννενα, η Λάρισα, το Θέρμο (λίμνη Τριχωνίδα), ο Λούρος (ποταμός Λούρος, Ήπειρος), η Αξιούπολη και το Πολύκαστρο (ποταμός Αξιός, Μακεδονία) κ.ά.

Έχω επισκεφτεί: .....

.....

.....

8. Διάφοροι τόποι της πατρίδας μου

- **Για ποιο λόγο οι άνθρωποι διάλεξαν να ζήσουν κοντά σε ποτάμια ή λίμνες;**

Οι άνθρωποι διάλεξαν να ζήσουν κοντά σε ποτάμια ή λίμνες για να έχουν νερό να πίνουν, να πλένονται, να μαγειρεύουν και να ποτίζουν τα χωράφια τους, στα οποία καλλιεργούν πολλά φυτά.

- **Σκεφτείτε τι άλλο μπορούν να κάνουν οι άνθρωποι στα ποτάμια και στις λίμνες.**

Στα ποτάμια και στις λίμνες οι άνθρωποι μπορούν να φαρεύουν, να μεταφέρουν τα προϊόντα τους με βάρκες και μεγαλύτερα πλεούμενα, να ασχολούνται με αθλητικές δραστηριότητες (ιστιοπλοΐα, κωπηλασία, ράφτιγκ, καγιάκ κ.ά.), να φτιάχνουν φράγματα για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κ.ά.

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Τετραδίου εργασιών

⇒ Φύλλο εργασίας 24

Κατοικώ σε μια λίμνη

Γράψε δίπλα σε κάθε ζώο και φυτό τον αριθμό που έχει στην εικόνα.

Πελεκάνος	(7)	Βάτραχος	(6)	Πλάτανος	(3)
Καλάμια	(5)	Πάπια	(1)	Πέστροφα	(8)
Σαύρα	(9)	Νούφαρα	(2)	Νερόφιδο	(4)

8.3

Μια θάλασσα πλατιά

Τα βασικά
εημεία του
μαθήματος

- Το νερό της θάλασσας είναι **αλμυρό**. Μέσα και κοντά στη θάλασσα ζουν **φυτά** και **ζώα**. Τα ζώα της θάλασσας τρέφονται από το **πλαγκτόν**, που το αποτελούν μικροί οργανισμοί από φυτά και ζώα, αλλά και από άλλα είδη μικρότερων φαριών.
- Τα φυτά της θάλασσας παράγουν **οξυγόνο**.
- Οι άνθρωποι αναπτύσσουν **πολλές δραστηριότητες** μέσα ή κοντά στη θάλασσα: **κολυμπούν**, ασχολούνται με **αθλήματα**, **χτίζουν** **ξενοδοχεία**, **φαρεύουν**, **κάνουν** **μεταφορές**, **χατασκευάζουν** **λιμάνια**, **γέφυρες**, **σύραγγες** κ.ά.
- Η θάλασσα **κινδυνεύει** από τα **σκουπίδια** που ρίχνει ο άνθρωπος, από τα **βρόμικα νερά** των **σπιτιών** και των **εργοστασίων**, από τα **φυτοφάρμακα** και τα **λιπάσματα** που φτάνουν σ' αυτή με τα **νερά** των **ποταμών**, από τους **ρύπους** των **επιβατικών** και των **φορτηγών πλοίων**, από τα **έργα** που γίνονται στις ακτές, από το **παράνομο φάρεμα** και την **υπεραλίευση** (υπερβολικό φάρεμα).

Ερωτήσεις

1. Πώς τρέφονται τα ζώα της θάλασσας;
2. Ποιες δραστηριότητες αναπτύσσουν οι άνθρωποι μέσα ή κοντά στη θάλασσα;
3. Από τι κινδυνεύει η θάλασσα;

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Βιβλίου του μαθητή

Συζήτησε στην τάξη

- **Σε τι διαφέρει το νερό της θάλασσας από το νερό των λιμνών και των ποταμών;**

Το νερό της θάλασσας είναι περισσότερο από το νερό των ποταμών και των λιμνών και είναι και αρμυρό, ενώ των ποταμών και των λιμνών είναι γλυκό.

- **Ποια ζώα ζουν μέσα ή κοντά στη θάλασσα;**

Ζώα που ζουν μέσα στη θάλασσα είναι τα ψάρια, τα μαλάκια (χταπόδι, καλαμάρι, σουπιά κ.ά.), τα οστρακόδερμα κ.ά.

Κοντά στη θάλασσα ζουν γλάροι, γλαρόνια, κορμοράνοι, πελεκάνοι, φώκιες, θαλάσσιες χελώνες, καβούρια, σαλιγκάρια, κοχύλια, θαλασσαετοί, γαριδούλες, σκουλήκια κ.ά.

- **Με τι τρέφονται τα ζώα της θάλασσας;**

Άλλα ζώα της θάλασσας τρέφονται από μικρούς φυτικούς και ζωικούς οργανισμούς που αποτελούν το πλαγκτόν και άλλα από άλλα είδη φαριών, μαλακίων και οστρακοειδών.

- **Τι κάνουν οι άνθρωποι στη θάλασσα; Οι αριθμοί στην εικόνα θα σε βοηθήσουν να το μαντέψεις. Τι άλλο μπορούν να κάνουν;**

Οι άνθρωποι στη θάλασσα φαρεύουν, ταξιδεύουν με πλοία και μεταφέρουν εμπορεύματα, κολυμπούν, κάνουν σέρφιγκ και παραθερίζουν στις παραλίες.

Μπορούν ακόμα να κάνουν εξερευνήσεις στο βυθό με ειδικά σκάφη και δύτες, να κατασκευάζουν λιμάνια, γέφυρες (Ρίου-Αντιρρίου), υποθαλάσσιες σήραγγες, από τις οποίες περνούν αυτοκίνητα και τρένα, να οργανώνουν αθλητικές δραστηριότητες (ιστιοπλοΐα), να φτιάχνουν ξενοδοχεία, να κάνουν γεωτρήσεις για την άντληση πετρελαίου κ.ά.

- **Από τι μπορεί να κινδυνεύει η θάλασσα;**

Η θάλασσα κινδυνεύει από τα σκουπίδια που πετούν σ' αυτήν

και κοντά στις ακτές οι άνθρωποι, από τα λύματα (βρόμικα νερά) των σπιτιών και τα βιομηχανικά απόβλητα (βρόμικα νερά των εργοστασίων) που χύνονται σ' αυτήν, από τα πλοία που ρίχνουν τα σκουπίδια τους και τα δεξαμενόπλοια που καθαρίζουν τις δεξαμενές τους με το νερό της θάλασσας ή από ατυχήματα πλοίων που μεταφέρουν πετρέλαιο και χύνεται στη θάλασσα, από τα φυτοφάρμακα και τα λιπάσματα που μεταφέρονται με τα νερά των ποταμών στη θάλασσα, από τα λύματα των ξενοδοχείων, τα έργα που γίνονται στις ακτές (λιμάνια, οικισμοί κτλ.), το παράνομο φάρεμα και την υπεραλίευση (υπερβολικό φάρεμα).

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Τετραδίου εργασιών

➲ Φύλλο εργασίας 25

Βρίσκω το θησαυρό

Βοήθησε τον
Κυριάκο
να βρει
το θησαυρό.

Πάρε το μολύβι σου και γράψε...

- Γράψε ένα μήνυμα, καλώντας τους ανθρώπους να διατηρούν πάντα καθαρές τις θάλασσες και τις παραλίες.

Όταν καθαρίζουμε πρώτα τα βρόμικα νερά, πριν να χυθούν στη θάλασσα, και δε ρίχνουμε σκουπίδια, θα χαιρόμαστε τη θάλασσα, θα παιζούμε και θα κολυμπάμε.

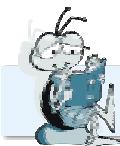
8.4

Πέρα στους πέρα κάμπους

Τα βασικά
σημεία του
μαθήματος

- Από τα παλιά χρόνια ο άνθρωπος έμαθε να **καλλιεργεί τη γη** με διάφορα **είδη φυτών**. Οι γεωργοί παλιότερα χρησιμοποιούσαν ζώα για τις εργασίες τους στα χωράφια, ενώ σήμερα έχουν γεωργικά μηχανήματα και παράγουν πολλά προϊόντα.
- Στις **άκρες** των χωραφιών φυτρώνουν **πολλά φυτά**, κυρίως θάμνοι και αγριολούλουδα, που σχηματίζουν **φυσικούς φράχτες**, στους οποίους βρίσκουν καταφύγιο πολλά μικρά ζώα και πουλιά.
- Σήμερα έχει μειωθεί ο αριθμός των γεωργών και πολλοί άνθρωποι έφυγαν από τα χωριά τους και ζουν στις πόλεις.

Ερωτήσεις

1. Πώς καλλιεργούσε παλιότερα τη γη ο άνθρωπος και πώς την καλλιεργεί σήμερα;
2. Πού κατοικούν σήμερα οι πιο πολλοί άνθρωποι;

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Βιβλίου του μαθητή

Πάρε το μολύβι σου και γράψε...

- Συμπλήρωσε στην εικόνα τις παρακάτω λέξεις στη σωστή τους θέση: **ελαιώνας, οργωμένο χωράφι, σπαρμένο χωράφι, σιτοχώραφο, λαχανόκηπος, φράχτης.**

Τα ορθογώνια πλαίσια συμπληρώνονται από πάνω προς τα κάτω ως εξής: **σιτοχώραφο, φυσικός φράχτης, λαχανόκηπος, σπαρμένο χωράφι.**

Συζήτησε στην τάξη

- **Τι προϊόντα νοιμίζεις ότι παίρνουμε από κάθε χωράφι της παραπάνω εικόνας;**

Από το χωράφι που είναι φυτεμένο με ελαιόδεντρα (ελαιώνας) παίρνουμε τις ελιές, που τις τρώμε (φαγώσιμες ελιές), και το λάδι. Από το σιτοχώραφο παίρνουμε το σιτάρι, με το οποίο φτιάχνουμε, αφού το αλέσουμε, το ψωμί, τα κουλούρια, τα μακαρόνια κ.ά. Από το λαχανόκηπο παίρνουμε λάχανα και άλλα είδη λαχανικών, όπως καρότα, μαϊντανό, άνηθο, πράσα, κρεμμύδια, σκόρδα κ.ά. Από το σπαρμένο χωράφι μπορούμε να πάρουμε κριθάρι, καλαμπόκι, βαμβάκι, τριφύλλι, φακές, φασόλια, ρεβίθια κ.ά.

- **Τι φυτά και τι ζώα ζουν στις άκρες των χωραφιών της εικόνας;**

Στις άκρες των χωραφιών ζουν φυτά και ζώα:

Φυτά: παπαρούνες, μαργαρίτες, φραγκοσυκιές, πολλά αγριόχορτα, θάμνοι και δέντρα.

Ζώα: πέρδικες, μέλισσες, ποντικοί, σκαντζόχοιροι, σαλιγκάρια, σαύρες, λαγοί, πεταλούδες, κοκκινολαίμηδες, πασχαλίτσες και άλλα έντομα και πουλιά.

- **Υπάρχουν χωράφια κοντά στον τόπο που ζείτε;**

Οι μαθητές αναφέρουν αν υπάρχουν χωράφια κοντά στον τόπο που ζουν.

- **Τι καλλιεργείται σ' αυτά;**

Ανάλογα με τον τόπο που μένουν, οι μαθητές αναφέρουν φυτά που καλλιεργούνται, όπως: σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι, ρύζι, βαμβάκι, καπνός, τριφύλλι, τεύτλα, ελιές, αμπέλια, λαχανικά, όσπρια (φασόλια, φακές, ρεβίθια κ.ά.), δεντροκομικά (μηλιές, αχλαδιές, ροδακινιές, κερασιές, φιστικιές, αμυγδαλιές κ.ά.) και οτιδήποτε άλλο καλλιεργείται.

- **Ποια εποχή;**

Οι μαθητές αναφέρουν την εποχή που καλλιεργείται κάθε φυτό.

Π.χ., το σιτάρι το σπέρνουν το φθινόπωρο και το θερίζουν το καλοκαίρι, ενώ το βαμβάκι το σπέρνουν την άνοιξη και το μαζεύουν το φθινόπωρο.

8. Διάφοροι τόποι της πατρίδας μου

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Τετραδίου εργασιών

⇒ Φύλλο εργασίας 26

Ο κύριος Αγκάθης

- Παίρνω συνέντευξη από τον κύριο Αγκάθη. Τον ρωτώ για τη ζωή του στους αγρούς και για τα προβλήματά του.

Μαθητής: Καλημέρα σας, κ. Αγκάθη. Μπορώ να σας ρωτήσω πού μένετε;

κ. Αγκάθης: Μένω στους κήπους, στα χωράφια και στα δάση.

Μαθητής: Τι τρώτε;

κ. Αγκάθης: Τρώω κάμπιες, φίδια και έντομα.

Μαθητής: Από τι κινδυνεύετε;

κ. Αγκάθης: Κινδυνεύω από τα γεωργικά φάρμακα που χρησιμοποιούν οι αγρότες και οι κηπουροί, τα οποία δηλητηριάζουν τις κάμπιες και τα έντομα, με τα οποία τρέφομαι. Ακόμη, οι άνθρωποι ξεριζώνουν τους θάμνους που υπάρχουν στα χωράφια, στους οποίους εγώ και άλλα ζώα βρίσκουμε καταφύγιο και νιώθουμε ασφάλεια και σιγουριά.

8.5

Στο χωριό και στην πόλη

Τα βασικά
εημεία του
μαθήματος

- Στα χωριά και στις πόλεις συναντάμε πολλά φυτά και ζώα. Άλλα είναι εξημερωμένα από τον άνθρωπο και άλλα είναι άγρια και ζουν ελεύθερα.
- Τα ζώα που έχει εξημερώσει ο άνθρωπος λέγονται κατοικίδια. Άλλα από αυτά του δίνουν το χρέας τους, το γάλα τους, το μαλλί τους, το δέρμα τους, τα αυγά τους, άλλα τον βοηθούν σε διάφορες εργασίες, άλλα τού προσφέρουν ασφάλεια και συντροφιά και άλλα τον ψυχαγωγούν.
- Εκτός από τα φυτά που καλλιεργεί ο άνθρωπος και τα κατοικίδια ζώα που εκτρέφει, υπάρχουν πολλά είδη φυτών και ζώων που ζουν και μεγαλώνουν χωρίς τη δική μας φροντίδα, όπως αγριόχορτα, αγριολούλουδα, σπουργίτια, νυχτερίδες, ποντίκια, έντομα κ.ά.

Ερωτήσεις

1. Τι προσφέρουν στον άνθρωπο τα κατοικίδια ζώα;
2. Ποια φυτά και ζώα ζουν και μεγαλώνουν στις πόλεις και στα χωριά χωρίς τη φροντίδα του ανθρώπου;

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Βιβλίου του μαθητή

Πάρε το μολύβι σου και γράψε...

- Παρατήρησε την εικόνα της αυλής ενός αγροτικού σπιτιού.

Ποια ζώα βλέπεις; Χήνα, πρόβατα, αγελάδα.

Ποια φυτά; Πολλά χόρτα και αγριολούλουδα.

Ποια άλλα ζώα θα μπορούσαν να είναι στην αυλή του σπιτιού;

κότες, πάπιες, κουνέλια, κατσίκες, άλογα, γαϊδούρια, σκυλιά,
γάτες, περιστέρια, γουρούνια κ.ά.

Συζήτησε στην τάξη

- **Σε τι χρησιμεύει στον άνθρωπο καθένα από τα κατοικίδια ζώα της εικόνας;**

Από τη χήνα ο άνθρωπος παίρνει τα αυγά της, το κρέας της και τα φτερά της.

Από τα πρόβατα παίρνει το γάλα, το κρέας, τα αρνιά που γεννούν, το μαλλί, το δέρμα και την κοπριά.

Από την αγελάδα παίρνει το γάλα, το κρέας, τα μοσχαράκια, το δέρμα και την κοπριά.

- **Εσύ έχεις κατοικίδιο ζώο στο σπίτι σου;**

Αν έχεις, πες μας πώς το φροντίζεις. Αν δεν έχεις, ποιο ζώο θα ήθελες κοντά σου;

Οι μαθητές που έχουν κάποιο κατοικίδιο ζώο στο σπίτι τους μιλούν γι' αυτό. Λένε πού μένει, τι τρώει, τι κάνουν για την καθαριότητα, για τους περιπάτους μαζί του, για τη συντροφιά που έχουν κ.ά.

Στο σπίτι μου έχω.....

.....
Οι μαθητές που δεν έχουν ζώο στο σπίτι τους γράφουν για το ζώο που θα ήθελαν να αποκτήσουν και για τον τρόπο που θα το φροντίζουν.

Θα ήθελα να έχω.....

.....
.....

Βλέπω / Ακούω / Μυρίζω – Πάρε το μολύβι σου και γράψε...

- **Γράψτε μερικά ονόματα ζώων που συναντάτε στη διαδρομή σας από το σχολείο στο σπίτι.**

Σπουργίτι, περιστέρι, σκύλος, γάτα,.....

.....
.....